

2023 Yılı Son Çeyrekte Rekabet Hukuku

Ocak 2024

2023 yılı, rekabet hukuku açısından hareketli bir yıl oldu. 2023'teki en önemli gelişmelerden biri, Rekabet Kurulu'nun ("Kurul") uzlaşma ve taahhüt ile sonuçlandığı inceleme sayısındaki artış oldu. Rekabet Kurumu tarafından yayımlanan karar istatistiklerine göre, Kurul'un 2023 yılının ilk altı ayında ihlal tespitinde bulunduğu 56 soruşturmadan 35'i uzlaşma ile sonlandırıldı.¹ 2022 yılı istatistiklerine göre uzlaşma ile sonlandırılan soruşturma sayısı 34'tü.² Uzlaşma ile sonlanan soruşturmaların büyük çoğunluğunu yeniden satış fiyatının tespitine yönelik iddialar oluşturuyor. Öte yandan, 2023 yılının ilk altı ayında sekiz adet inceleme taahhüt ile sonlandırıldı. 2022 yılının tamamında taahhüt ile sonlandırılan inceleme sayısı yediydi.

İşgücü piyasasında, teşebbüsler arasındaki, birbirlerinin çalışanlarının istihdam edilmesini engelleyen ve çalışan hareketliliğini kısıtlayan çalışan ayartmama anlaşmaları 2023 yılında Rekabet Kurumu'nun odağında oldu. Kurul, birbirlerinin çalışanlarını istihdam etmemeye yönelik anlaşma yaptığı tespit edilen toplam 27 şirket hakkında para cezası uyguladı.³ Çalışan ayartmama konusunda devam eden diğer soruşturmalar da bulunuyor.

Rekabet Kurumu'nun 2023 yılı Birleşme ve Devralma Görünüm Raporu⁴ uyarınca, 2023 yılında Kurul tarafından toplam değeri yaklaşık 57,5 milyon TL olan 217 adet birleşme/devralma işlemi incelendi. Bu işlemlerden yalnızca biri nihai incelemeye alındı.⁵

2023 yılında rekabet hukuku mevzuatında da bazı değişiklikler meydana geldi. Bu kapsamda Kartellerin Ortaya Çıkarılması Amacıyla Aktif İşbirliği Yapılmasına Dair Yeni Yönetmelik 16 Aralık 2023 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girdi.⁶ Böylece Rekabet Kurumu ile aktif işbirliği yapılmasına yönelik mevcut yasal düzenleme güncellenerek, uygulamada karşılaşılan yenilikler ile rekabet hukuku mevzuatında yapılan güncel değişikliklere uyumlu hale getirildi. Ayrıca Rekabet Kurumu, dijital piyasalarda rekabetin etkin şekilde tesis edilmesi ve buna ilişkin düzenlemelerin hayata geçirilmesi amacıyla 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'a ilişkin değişiklik taslağını kamuoyu görüşüne açtı.

Bu bültende, 2023 yılının son çeyreğinde Kurul'un dikkat çeken bazı kararlarına yer vereceğiz. Bu kapsamda (i) sesli kitap platformu Storytel'in münhasırlık anlaşmalarına yönelik Kurul tarafından kabul edilen taahhütler, (ii) Kurul'un otomotiv sektöründeki bir devralma işlemine ilişkin nihai inceleme kararı ve (iii) Kurul'un e-ticaret sektöründe veri erişimi ve taşınabilirliği kısıtlamalarına ilişkin sunulan taahhütlere yönelik değerlendirmesine dair açıklamalara değineceğiz.

1. Sesli Kitap Platformu Storytel'in Münhasırlık Anlaşmaları: Storytel Taahhüt Kararı

Kurul, Storytel Turkey Yayıncılık Hizmetleri Anonim Şirketi'nin ("Storytel") yayınevi ve eser sahipleriyle yaptığı münhasırlık anlaşmalarının, çevrim içi sesli kitap akış hizmetleri pazarındaki rakiplerinin pazara girişini ve pazarda büyümesini engellediği

iddiasına istinaden Storytel hakkında bir soruşturma başlatmıştı.⁷ Kurul, 14 Aralık 2023 tarihinde, Storytel'in sunduğu taahhütleri kabul ederek ilgili soruşturmayı sonlandırdığını duyurdu.⁸

Rekabet Kurumu tarafından yapılan duyuruda söz konusu taahhütlerin özellikle yayınevi ve eser sahipleriyle yapılan seslendirme lisans sözleşmelerindeki münhasırlık hükümlerinin kaldırılması ve yeni

¹ İlgili istatistiklere şu adres üzerinden erişilebilir: <https://www.rekabet.gov.tr/Dosya/2023-ilk-6-ay-20230710161001069.pdf>

² İlgili istatistiklere şu adres üzerinden erişilebilir: <https://www.rekabet.gov.tr/Dosya/2022-yillik-web-20230110153239393.pdf>

³ İlgili karara ilişkin duyuruya şu adres üzerinden erişilebilir: <https://www.rekabet.gov.tr/tr/Guncel/isgucu-piyasasina-yonelik-centilmenlik-a-eabd47edff30ee118ec500505685da39>

⁴ İlgili rapora şu adres üzerinden erişilebilir: <https://www.rekabet.gov.tr/Dosya/bd-gorunum-raporu-2023.pdf>

⁵ Rekabet Kurumu'nun 2023 yılı Birleşme ve Devralma Görünüm Raporu hakkında detaylı bilgiler içeren bültenimize şu adres üzerinden erişilebilir: <https://www.kolcuoglu.av.tr/Uploads/Publication/overview-of-the-turkish-competition-authoritys-merger-i1XHe3o6.pdf>

⁶ Kartellerin Ortaya Çıkarılması Amacıyla Aktif İşbirliği Yapılmasına Dair Yeni Yönetmelik hakkında detaylı bilgiler içeren bültenimize şu adres üzerinden erişilebilir: <https://www.kolcuoglu.av.tr/Uploads/Publication/kartellerin-ortaya-cikarilmasi-amaciyla-aktif-isbirligi-yapilmasina-iliskin-yeni-yonetmelik.pdf>

⁷ Kurul'un 6 Nisan 2023 tarih ve 23-17/301-M sayılı kararı

⁸ İlgili duyuruya şu adres üzerinden erişilebilir: <https://www.rekabet.gov.tr/tr/Guncel/storytel-turkey-yayincilik-hizmetleri-as-fea43090b599ee118eca00505685da39>

yapılacak sözleşmelerde bu hükümlere yer verilmemesine ilişkin olduğu belirtildi. Bu kapsamda, bir kitabın sesli kitap formatına dönüştürülmesine ilişkin Storytel lehine tanınan münhasırlık hükümlerinin (i) bir yıl veya daha uzun süredir yürürlükte olan mevcut seslendirme lisans sözleşmelerinden kaldırılması, (ii) bir yıldan kısa süredir yürürlükte olan mevcut seslendirme lisans sözleşmelerinden sözleşmenin imzasını takip eden bir yılın ardından kaldırılması ve (iii) yeni imzalanacak seslendirme lisans sözleşmeleri kapsamında yer almaması, sunulan taahhütlerin başında geliyor. Buna ek olarak, (i) içerik dağıtım sözleşmeleri kapsamında dağıtılan sesli kitap içeriği hakkında Storytel'e münhasır dağıtım hakkı verilmemesi ve (ii) seslendirme anlaşmalarında, ses sanatçılarına münhasıran Storytel'e seslendirme hizmeti sunma yükümlülüğü getirilmemesi taahhütleri de kabul edildi.

Soruşturmanın rekabet sorunlarının çözümüne elverişli taahhütlerle sonlandırılması, çevrim içi sesli kitap pazarı gibi henüz gelişim aşamasında olan ve Kurul'un daha önce detaylı şekilde incelemeyeceği pazarlarda etkin bir usul.

2. Nihai İnceleme: Stellantis – Tofaş Devralma İşlemi

Kurul, Stellantis Otomotiv Pazarlama Anonim Şirketi'nin ("Stellantis") tek kontrolünün Tofaş Türk Otomobil Fabrikası Anonim Şirketi ("Tofaş") tarafından devralınması işlemini nihai incelemeye aldı. İşlem kapsamında, Stellantis'in halihazırda Türkiye distribütörlüğünü yaptığı Peugeot, Citroën, Opel ve DS Automobiles markalı otomobillerin Türkiye temsilciliğinin nihai olarak Koç Holding Anonim Şirketi ("Koç Holding") tarafından kontrol edilen Tofaş tarafından devralınması planlanıyor.

Bu devralma Kurul'un yakın zamanda otomotiv sektörüne ilişkin nihai incelemeye aldığı ikinci işlem oldu. Kurul, 2020 yılında, Tofaş'ın pay sahibi Fiat Chrysler Automobiles N.V. ("FCA") ile Peugeot S.A. ("PSA") arasında, PSA'nın FCA bünyesine katılması yoluyla yapılması planlanan birleşme işlemini de nihai incelemeye almıştı.⁹ Söz konusu nihai inceleme kararında Kurul, (i) Koç Holding'in hem Tofaş hem de Ford Otomotiv Sanayi Anonim Şirketi ("Ford") nezdinde ortak kontrol hakkı olduğundan ve (ii) bir Koç Holding yöneticisi hem Tofaş hem de Ford'un yönetim kurulu başkanı olduğundan, aslen rakip konumundaki FCA ile Ford arasındaki yapısal bağlar nedeniyle işlemin koordinasyon doğurucu etkileri olabileceğini tespit etmişti. Bu kapsamda Kurul, işleme koşullu olarak izin vermişti.

Karara göre, (i) FCA, Ford'un Tofaş'ın rekabet açısından hassas bilgilerini gizli tutacağını, (ii) Koç Holding ise işlem sonrasında hem Tofaş hem de Ford'un yönetim kurulu üyesi olan kişinin bu şirketlerden birindeki görevine son vereceğini taahhüt etti.

3. E-Ticaret Sektöründe Veri Erişimi ve Taşınabilirliği Kısıtlamalarına İlişkin Kabul Edilen Taahhütler: Trendyol Kararı

Kurul, 27 Şubat 2023 tarihinde, DSM Grup Danışmanlık İletişim ve Satış Ticaret Anonim Şirketi ("Trendyol") hakkında veri paylaşımı yoluyla kendini kayırdığı ve veri taşınabilirliğini engellediği iddiasıyla açılan soruşturmanın Trendyol'un sunduğu taahhütler ile sonlandırılmasına karar vermişti.¹⁰ İlgili soruşturmaya yönelik rekabet endişeleri ve Trendyol tarafından sunulan taahhütlere ilişkin detayları içeren gerekçeli karar, 4 Ekim 2023 tarihinde yayımlandı.

Gerekçeli karar kapsamında iddia konusu temel rekabet endişeleri, (i) Trendyol'un çok kategorili e-pazaryerinde edindiği kullanıcı verilerini çevrim içi ikinci el ürün satışı yapan iştiraki Dolapcom Elektronik Hizmet ve Ticaret Anonim Şirketi ("Dolap") ile paylaştığı, bu şekilde kendini kayırdığı ve Dolap'ın pazardaki rakiplerini dışladığı, (ii) Dolap'ın, kendi platformundaki satıcıların verilerini çevrim içi ikinci el

ürün satışı yapan rakip platformlara taşımalarına engel olduğu, (iii) Trendyol'un, çok kategorili e-pazaryerindeki finansal gücünü, çapraz sübvansiyon yoluyla ikinci el ürünlerin çevrim içi satışına aracılık sağlayan platform hizmetleri pazarında kullanmak suretiyle Dolap'ın rakiplerini pazardan dışladığı ve (iv) Dolap platformunu Trendyol mobil uygulamasına yerleştirmek suretiyle Dolap'a rakipleri karşısında rekabetçi avantaj sağladığı şeklinde tespit edildi.

Bu iddialar kapsamında Kurul, Trendyol tarafından sunulan aşağıdaki taahhütleri kabul ederek soruşturma sürecinin sonlandırılmasına karar verdi:

- (i) satıcıların Dolap platformuna yükledikleri ürünlere ilişkin verilerin (örneğin, ürünün adı, açıklaması, görseli vb.) satıcıların talebi üzerine kendilerine Excel formatında sağlanması,
- (ii) tüketicilerin sayfa görüntüleme, tıklama, ziyaret gibi gezinme verileri ile Trendyol kullanıcılarının alışverişlerine ilişkin verilerin Dolap'la paylaşılmaması ve Dolap'ta kullanılmaması,
- (iii) Dolap'ta kullanılan bazı algoritmalarda, Trendyol'un satıcı ve kullanıcı verilerinin kullanılmaması,
- (iv) Trendyol'un yurt içi Dolap hizmeti ile elde ettiği gelirlerin (net komisyon, kargo ve diğer gelirler), bu hizmet kapsamında katılan kargo, reklam ve pos maliyetlerini belirli yıllık dönemler içinde karşılaması ve
- (v) soruşturmada öne sürülen rekabet endişeleri ve sunulan taahhütler kapsamında (Dolap çalışanları dahil) Trendyol çalışanlarına düzenli rekabet hukuku eğitimleri verilmesi.

Bu kapsamda Kurul, ürünlerini Dolap dışındaki platformlarda satmak isteyen satıcıların ürünlerine ilişkin verilerin alternatif platformlara taşınmasını sağladığı için, Trendyol'un sunduğu taahhütlerin ilgili rekabet endişelerinin giderilmesi bakımından makul ve yeterli olduğunu değerlendirdi.

Öte yandan Kurul, Dolap platformunun Trendyol mobil uygulamasında yer almasının rakipler karşısında rekabetçi avantaj sağladığı iddiasına ilişkin olarak, bu entegrasyonun Trendyol'un kendi hizmetleri arasında veri paylaşımına, kendini kayırmaya, üçüncü tarafların birlikte çalışabilirliğinin azaltılmasına veya finansal gücün aktarılmasına sebep olmadığı için rekabete aykırı bir etkisi olmayacağını değerlendirdi. Kurul'un bu karara benzer iddialar bakımından verdiği yakın tarihli diğer kararları¹¹, 2024'te çevrim içi platformların veri taşınabilirliği ve veri paylaşımına ilişkin bu tür uygulamalarının sıkı takip edileceğine işaret ediyor.

İLETİŞİM

Rekabet Hukuku Danışmanı
Neyzar Ünübol

nunubol@kolcuoglu.av.tr

Av. Ali Tunçsav

atuncsav@kolcuoglu.av.tr

⁹ Kurul'un 30 Aralık 2020 tarih ve 20-57/794-354 sayılı kararı

¹⁰ Kurul'un 27 Şubat 2023 tarih ve 23-11/177-54 sayılı kararı

¹¹ Örneğin, Kurul'un (i) 7 Nisan 2022 tarih ve 22-16/273-122 sayılı *Nadirkıtap* kararı, (ii) 20 Ekim 2022 tarih ve 22-48/706-299 sayılı *Meta* kararı ve (iii) 5 Ocak 2023 tarih ve 23-01/2-2 sayılı *Trendyol* kararı